רשתות אמנות והגנה על השקעות

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

אמנות מס וחברת האחזקות האזורית

מטה אזורי מחזיק לעתים קרובות במניות של חברות התפעול באזור. דיבידנדים, ריבית, תמלוגים ודמי שירות זורמים אז מאותן חברות לסינגפור. כל אחד מתשלומים אלה עשוי להיות כפוף לניכוי מס במקור במדינת המקור. אמנות למניעת כפל מס מפחיתות מסים אלה ומחלקות את זכויות המיסוי בין שתי המדינות. סינגפור כרתה אמנות כאלה, אמנות מוגבלות והסדרים לחילופי מידע עם כ־100 תחומי שיפוט, ובהם כל שכנותיה הגדולות ב־ASEAN.[1] רשת אמנות המס ככלי דיפלומטי מתוארת בפרק F.IV.

במשך שנים רבות תמכה רשת האמנות במבנה פשוט. קבוצה מאירופה, מארצות הברית או מיפן הקימה חברת אחזקות סינגפורית, שרכשה את מניות חברות התפעול באינדונזיה, במלזיה, בתאילנד או בווייטנאם. הדיבידנדים זרמו לסינגפור בשיעורי האמנה המופחתים והיו פטורים בה לפי הכללים החלים על הכנסה ממקורות זרים. מסינגפור ניתן היה להשקיעם מחדש באזור או לשלמם לחברת האם. המבנה היה לגיטימי כאשר לחברה הסינגפורית היו תפקידים ממשיים, עובדים וקבלת החלטות. הוא הפך לשנוי במחלוקת כאשר החברה הסינגפורית הייתה חברת קש שהוכנסה למבנה רק כדי לזכות בהטבות האמנה.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

האמנה הרב־צדדית ומבחן המטרה העיקרית

עבודתם של ה־OECD וה־G20 בנושא שחיקת בסיס המס והסטת רווחים צמצמה את הסוג השני של המבנים. האמנה הרב־צדדית ליישום אמצעים הקשורים לאמנות מס למניעת שחיקת בסיס והסטת רווחים (Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting) נחתמה בפריז ב־7 ביוני 2017 ונכנסה לתוקף ב־1 ביולי 2018. לגבי סינגפור היא נכנסה לתוקף ב־1 באפריל 2019.[2] האמנה משנה את אמנות המס המכוסות של הצדדים לה. הוראת האנטי־ניצול המרכזית שלה, מבחן המטרה העיקרית (principal purpose test), שוללת הטבות אמנה כאשר השגתן הייתה אחת המטרות העיקריות של הסדר, אלא אם הענקתן תתיישב עם מטרת האמנה ותכליתה.[3]

לגבי מבנים אזוריים, התוצאה היא שמהות כלכלית הפכה הכרחית. חברת אחזקות סינגפורית שיש לה דירקטורים משלה שהם תושבי סינגפור, המקבלת את החלטותיה שם, מעסיקה עובדים ונושאת בסיכוני השקעותיה, תעמוד בדרך כלל במבחן. חברה שרק מחזיקה מניות ומעבירה דיבידנדים חושפת את הקבוצה לתקיפה מצד רשויות המס של מדינת המקור. כמה מרשויות המס ב־ASEAN נעשו תקיפות יותר במקרים כאלה. מודל המטה ורשת האמנות מחזקים אפוא זה את זה: הטבות המס זמינות לקבוצות המציבות תפקידים ממשיים בסינגפור, וזו בדיוק המטרה של תוכניות התמריצים.

אמנות השקעה

אמנות מס מגנות מפני כפל מס. אמנות השקעה מגנות מפני פעולותיה של המדינה המארחת עצמה: הפקעה ללא פיצוי, הפליה, יחס בלתי הוגן והגבלות על העברת כספים. רובן מקנות למשקיע זכות להגיש תביעה נגד המדינה המארחת לפני בית דין בוררות בינלאומי. סינגפור כרתה אמנות השקעה דו־צדדיות עם מדינות רבות, והסכמי הסחר החופשי שלה כוללים לעתים קרובות פרקי השקעות. בתוך האזור, הסכם ההשקעות המקיף של ASEAN (ASEAN Comprehensive Investment Agreement) משנת 2009 משלב התחייבויות ליברליזציה עם הגנה על השקעות ועם בוררות בין משקיע למדינה לטובת משקיעי המדינות החברות.[4]

חברה שהתאגדה בסינגפור ומנהלת בה פעילות עסקית משמעותית תיחשב בדרך כלל משקיע סינגפורי לפי מכשירים אלה. משום כך העבירו קבוצות ממדינות שרשת האמנות שלהן באזור חלשה יותר את השקעותיהן האזוריות אל מתחת לחברות אחזקה סינגפוריות, בין היתר לשם

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הגנה. בתי דין לפי אמנות בוחנים מבנים כאלה בקפידה כאשר הארגון מחדש מתבצע לאחר שסכסוך כבר נעשה צפוי. לכן יש לתכנן את ההגנה בעת ביצוע ההשקעה ולתעד אותה כחלק מהחלטה עסקית אמיתית.

כמה ממדינות האזור שקלו מחדש את התחייבויותיהן לפי אמנות. ב־2014 הודיעה אינדונזיה שתניח לאמנות ההשקעה הדו־צדדיות שלה לפקוע כאשר יגיע מועד חידושן.[5] מאוחר יותר ניהלה משא ומתן על אמנות חדשות לפי מודל משלה, ובהן אמנה עם סינגפור.[6] הדור החדש של האמנות מגדיר משקיעים והשקעות באופן צר יותר, מגביל את סטנדרט היחס ההוגן והשוויוני ומותיר מרחב רחב יותר לרגולציה. משקיעים הנשענים על אמנה ישנה צריכים לבדוק אם היא עדיין בתוקף ואם תניית שקיעה (sunset clause) עדיין מגנה על השקעות שבוצעו לפני סיומה.

סינגפור כמקום מושב לבוררות השקעות

סינגפור היא גם אחד המקומות שבהם מוכרעים סכסוכי השקעות. המרכז הבינלאומי לבוררות של סינגפור (Singapore International Arbitration Centre, SIAC), שהוקם ב־1 ביולי 1991, פרסם את כללי בוררות ההשקעות הראשונים שלו (Investment Arbitration Rules) בתוקף מ־1 בינואר 2017, ואילו המהדורה השביעית של כלליו הכלליים, SIAC Rules 2025, חלה מאז 1 בינואר 2025.[7] תפקידו הכללי של המרכז נבחן בפרק F.II.

הדוגמה הידועה ביותר לתפקידם של בתי המשפט בסינגפור בבוררות השקעות נוגעת לסכסוך בין חברה ממקאו לבין לאוס. המשקיעה, Sanum Investments, הגישה תביעה לפי האמנה בין סין ללאוס לפני בית דין שמקום מושבו בסינגפור. בספטמבר 2016 קבע בית המשפט לערעורים כי לפי כלל גבול האמנה הנע (moving treaty frontier), האמנה חלה על מקאו לאחר שסין חזרה להחיל עליה את ריבונותה. הוא הגיע למסקנה שלבית הדין יש סמכות לדון בתביעות המשקיעה.[8] פסק הדין הראה שבתי המשפט בסינגפור יכריעו בשאלות קשות של המשפט הבינלאומי הפומבי כאשר מקום מושבה של בוררות הוא בעיר, גם לפי אמנה שסינגפור אינה צד לה. עבור משקיעים באזור, זהו חלק מהמשיכה של מקום מושב בסינגפור.

בחירת פורום ואכיפת פסקי דין

סכסוכים מסחריים עם צדדים פרטיים באזור שכיחים יותר מתביעות נגד מדינות. כאן השאלה היא היכן ניתן לאכוף פסק דין או פסק בוררות. פסקי בוררות שניתנו בסינגפור ניתנים לאכיפה במדינות החברות האחרות לפי אמנת ניו יורק, בכפוף לפרקטיקה הלא אחידה של בתי המשפט שלהן. פסקי דין של בתי משפט עוברים בקלות פחותה. סינגפור הצטרפה לאמנת האג בדבר

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הסכמי בחירת פורום (Hague Convention on Choice of Court Agreements), שעליה חתמה ב־25 במרץ 2015 ואותה אשררה ב־2 ביוני 2016, בתוקף מ־1 באוקטובר 2016.[9] אף מדינה אחרת ב־ASEAN לא הצטרפה לאמנה זו, ולכן הבוררות נותרת הדרך האמינה יותר לחוזים אוריים. פרק F.III בוחן את בית המשפט המסחרי הבינלאומי של סינגפור (Singapore International Commercial Court, SICC) ואת אמנת סינגפור בדבר גישור (Singapore Convention on Mediation), המציעים אפשרויות נוספות.

הערות

1. Inland Revenue Authority of Singapore, "List of DTAs, Limited DTAs and EOI Arrangements" (iras.gov.sg, נצפה בנובמבר 2026): סינגפור חתמה על אמנות מס, אמנות מס מוגבלות והסדרי חילופי מידע עם "around 100 jurisdictions". ↩

2. Wikipedia, "Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting" (נצפה בנובמבר 2026): נחתמה ב־7 ביוני 2017 בפריז; כניסה לתוקף ב־1 ביולי 2018; סינגפור רשומה כצד עם כניסה לתוקף ב־1 באפריל 2019; על הצדדים לעמוד בסטנדרטים המינימליים של חבילת BEPS, ובהם מניעת ניצול לרעה של אמנות. ↩

3. Multilateral Instrument, סעיף 7(1) (מבחן המטרה העיקרית), המיישם את הסטנדרט המינימלי של BEPS Action 6. ↩

4. ASEAN Comprehensive Investment Agreement, נחתם בצ'ה־אם שבתאילנד ב־26 בפברואר 2009, בתוקף מ־29 במרץ 2012, ובא במקום ה־ASEAN Investment Guarantee Agreement משנת 1987 וה־Framework Agreement on the ASEAN Investment Area משנת 1998. ↩

5. Wikipedia, "Investor–state dispute settlement" (נצפה בנובמבר 2026): "Indonesia plans to let treaties with ISDS clauses lapse when they need renewal", בהפניה ל־*The Economist* מ־11 באוקטובר 2014. ↩

6. Agreement between the Government of the Republic of Singapore and the Government of the Republic of Indonesia on the Promotion and Protection of Investments, נחתם ב־11 באוקטובר 2018, בתוקף מ־9 במרץ 2021; בא במקום האמנה משנת 2005 שאינדונזיה הביאה לסיומה ב־2016. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

7. Wikipedia, "Singapore International Arbitration Centre" (נצפה בנובמבר 2026): הוקם ב־1 ביולי 1991; המהדורה הראשונה של ה־Investment Arbitration Rules בתוקף מ־1 בינואר 2017; המהדורה השביעית של SIAC Rules מ־1 בינואר 2025 בתוקף. ↩

8. *Sanum Investments Ltd v Government of the Lao People's Democratic Republic* [2016] SGCA 57 (בית המשפט לערעורים: Sundaresh Menon CJ, Chao Hick Tin JA, Andrew Phang Boon Leong JA, Judith Prakash JA ו־Quentin Loh J; פסק הדין של בית המשפט ניתן על ידי Menon CJ ב־29 בספטמבר 2016) (elitigation.sg, נצפה בנובמבר 2026): בפסקה [47] כלל ה־"moving treaty frontier"; בפסקה [76] אמנת ההשקעות בין סין ללאוס "would extend to Macau upon the PRC resuming sovereignty"; בפסקה [151] "the Tribunal does have subject-matter jurisdiction over the claims brought by Sanum"; בפסקה [153] הערעורים התקבלו. ↩

9. Wikipedia, "Hague Choice of Court Agreements Convention" (נצפה בנובמבר 2026): נכרתה ב־30 ביוני 2005, בתוקף מ־1 באוקטובר 2015; סינגפור חתמה ב־25 במרץ 2015, אשררה ב־2 ביוני 2016, כניסה לתוקף לגבי סינגפור ב־1 באוקטובר 2016; סינגפור היא המדינה החברה היחידה ב־ASEAN הרשומה בין הצדדים. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.